

nárok na zaplacení služného za únor a březen 1928 i s hlediska práva platného na Slovensku, uvedl správně, že podle donucovacího předpisu § 14 zákona ze dne 13. července 1922, čís. 244 sb. z. a n. jest smluvní volnost stran co do výpovědní lhůty omezena tak, že výpovědní lhůta u zaměstnanců konajících vyšší služby nesmí býti kratší než čtyry týdny. K tomu se připomíná, že ustanovení § 14 předpokládá, že jde o služební poměr, který hlavně zabírá výdělečnou činnost zaměstnancovu a trval již tři měsíce, anebo že je mzda určena podle roků. Ustanovení § 113 (3) živnostenského zákona slovenského ze dne 10. října 1924, čís. 259 sb. z. a n. o výpovědní lhůtě tříměsíční, na něž se odvolává dovolatel, není však předpisem donucovacím, neboť v § 117, který prohlašuje za neplatné úmluvy odporující §§ 114, 115 a 116, není § 113 uveden. Odporuje-li tedy stranami ujednaná výpovědní lhůta zákonu, platí výpovědní lhůta, kterou ustanovuje všeobecný zákon — to jest v souzeném případě § 14 zákona čís. 244/1922, (Viz Dr. Rouček »Služební smluvy na Slovensku a v Podkarpatskej Rusi«, str. 274.) Pro obor práva platného v historických zemích bylo vysloveno již v rozhodnutí čís. 10.300 sb. n. s., že, byla-li smluvna kratší výpovědní lhůta, než lhůta přípustná podle druhého odstavce § 20 zákona o obchodních pomocnících čís. 20/1910, nastupuje na její místo výpovědní lhůta jednoho měsíce v předpisu tom uvedená. Byla-li tudíž výpověď, daná žalobci původně jen na čtrnáct dnů, potom prodloužena o celý jeden měsíc až do konce ledna 1928, bylo tím vyhověno zákonu i podle práva platného na Slovensku, i podle práva platného v zemích historických, a žalobní nárok na placení služného a pojistných příspěvků za měsíce únor a březen 1928 byl nižšími soudy právem zamítnut. Ohledně nároku na remuneraci zjistil již prvý soud, že ministerstvo veřejných prací vyloučilo žalobce z návrhu na remuneraci. V odvolacím řízení nenapadl žalobce toto zjištění a nelze proto v dovolacím řízení přihlížeti k jeho vývodům, že prý šlo jen o interní pokyn ministerstva. Smluvní nárok na remuneraci žalobce neměl a, že v podniku žalovaného státu bylo placení periodické remunerace vůbec obvyklé, žalobce v řízení v prvé stolici ani netvrdil. Na odevzdání bytu o čtyřech pokojích neměl žalobce podle zjištění nižších soudů vůbec právní nárok proti žalovanému státu, neboť přidělení rodinného bytu se stalo jen jednostranným opatřením ministerstva veřejných prací v předpokladu, že se žalobce bude ženiti, nikoliv na základě úmluvy se žalobcem. Pokud se týče žalobního nároku na odškodné za újmu utrpěnou na existenci, kariéře a dobré pověsti, není třeba k vyčerpávajícím důvodům odvolacího soudu nic dodávati.

Čís. 10834.

Pro otázku, zda rozepře patří před senát, či před samosoudce, jest rozhodná výše zažalované peněžité pohledávky nebo hodnota předmětu sporu v době započetí ústního jednání a nemají pozdější změny v tomto směru významu.

(Rozh. ze dne 29. května 1931, R II 131/31.)

Žalobkyně domáhala se na československém eráru zaplacení 14.980 Kč a měsíčního příplatku 178 Kč původně neomezeně; za ústního líčení omezila žalobu v tom směru, že požadovala zaplacení měsíčního příplatku 178 Kč jen do vydání rozsudku. Samosoudce krajského soudu uznal částečně podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s celým předchozím řízením pro zmatečnost. Důvody: Soud má za to, že rozsudek i řízení trpí zmatekem podle § 477 čis. 2 c. ř. s. Podle § 7 písm. a) j. n. jest projednání sporu samosoudcem přípustné jen v případech, kde předmět sporu nedosahuje 20.000 Kč, pokud se týče až do počátku ústního jednání byl pod 20.000 Kč omezen. V souzeném sporu žádala žalobkyně 14.980 Kč a kromě toho měsíční doplatek 178 Kč. Placení měsíčního doplatku, činící ročně 2136 Kč, nebylo omezeno na určitou dobu, takže jest je podle § 58 j. n. počítati desateronásobně a činí proto 21.360 Kč. Do počátku ústního jednání nebyla tato žalobní prosba omezena. Poznamenává se, že i podle pozdějšího omezení žaloby na měsíční příplatky jen do vydání rozsudku činí tato částka příplatků celkem 8.544 Kč, takže i po tomto obmezení převyšovala pohledávka v žalobě požadovaná 20.000 Kč. Vzhledem k tomuto zákonnému předpisu bylo nutno, by o sporu rozhodoval nikoliv samosoudce, nýbrž senát.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Jakž plyne z § 7 a) j. n., jest pro otázku, zda rozepře patří před senát či před samosoudce, rozhodná výše zažalované peněžité částky nebo hodnota předmětu sporu v době započetí ústního jednání a nemají pozdější změny, zvýšení nebo snížení žalobního požadavku (jeho hodnoty) pro otázku, zda věc patří před senát, či před samosoudce, významu. V projednávaném sporu při započetí ústního jednání zněla žalobní prosba na určení, že žalobkyni náleží nárok na zvýšení pensijních požitků jí poskytovaných, a to podle skupiny XI. zákona čis. 130/21, kteréžto zvýšení činilo podle výpočtu žalobkyně 178 Kč měsíčně, takže nárok na řečené určení měl podle § 58 j. n. hodnotu 21.360 Kč, a kromě toho domáhala se žalobkyně doplatku na vyšších, do žaloby splatných požitcích 14.980 Kč a odtud dále do rozsudku žádala na příplatku 178 Kč měsíčně. Převyšovala tudíž hodnota sporu 20.000 Kč a, ježto nejde, jak s konečnou platností bylo odvolacím soudem rozhodnuto, o spor podle zákona čis. 130/21 a podle § 7 a) j. n. v doslovu zákona ze dne 8. června 1923, čis. 123 Sb. z. a n. před samosoudce patří jen rozepře hodnotou 20.000 Kč nepřesahující, náležel projednávaný spor před senát, nikoli před samosoudce. Jak bylo již řečeno, nemá pozdější změna, zejména ani omezení nároku, vliv na započatý spor co se týče příslušnosti senátu nebo samosoudce a proto, i kdyby, jak tvrdí rekurentka, byl se následkem omezení po započetí ústního jednání snížil žalobní nárok pod 20.000 Kč, neměnilo to nic na tom, že samosoudce nebyl povolán v projednávaném sporu jednati a rozhodovati a že, ano se tak stalo, nebyl soud řádně ob-

sazen. Z toho důvodu nepochybil odvolací soud, když, seznav tento nedostatek, zrušil napadeným usnesením rozsudek prvního soudu a řízení jemu předcházející, počínajíc prvním ústním jednáním jako zmatečné (§ 477 čís. 2 c. ř. s.). Ostatně se podotýká, že tvrzení rekurentky, že se hodnota sporu za řízení následkem omezení snížila pod 20.000 Kč, není správné. Při svém výpočtu hodnoty sporu po omezení pomíjí rekurentka svůj nárok na řečené určení. Přihlíží-li se však k tomuto nároku (§ 55 j. n.) a sečte-li se jeho hodnota (14.440 Kč) s nárokem na nedoplatek (8.766 Kč, správně 10.092 Kč), činí i po omezení předmět sporu více než 20.000 Kč.

Čís. 10835.

Stát (věřitel) zavinil (§ 1364 obč. zák.), opomenuv včas vymáhati daně, že za dlužníka, jenž se zatím stal neschopným k placení, musí platiti jeho rukojmí, aniž by se sám na něm mohl hojiti postihem.

Jde o soukromoprávní poměr mezi státem a tím, kdo se zaručil za daňovou platební povinnost dlužníka.

(Rozh. ze dne 29. května 1931, R II 163/31.)

Žalovaný bankovní ústav zaručil se dne 20. dubna 1922 československému státu za Roberta K-a za jeho daňové nedoplatky až do výše 4.000 Kč k vůli vystavení jeho cestovního pasu. Žalobou, o niž tu jde, zadanou roku 1930, domáhal se československý stát na žalovaném zaplacení 4.000 Kč, ježto daně za rok 1922 a 1923 byly na Robertu K-ovi nedobytné. Žalovaný ústav namítl započtením vzájemnou pohledávku na náhradu škody 4.000 Kč z důvodu § 1364 obč. zák., poněvadž žalující erár opomenul zavčas dlužné daně vymáhati, čímž sám zavinil jejich nedobytnost, a tím způsobil žalované jako rukojmímu škodu 4.000 Kč, ježto v roce 1922 a 1923 byl Robert K. ještě majetný a bylo lze 4.000 Kč exekučně na něm beze všeho vydobýti. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** uznal po právu vzájemnou pohledávku namítanou započtením a v důsledku toho zamítl žalobu. **D ů v o d y:** K. pobyl na vystavený pas v cizině zcela krátký čas a vrátil se ještě v roce 1922 do tuzemska. Jest prokázáno, že K. platil v roce 1922 až 1925 žalované bance 57.500 Kč. Mohl-li K. platit do banky, jest na bíledni, že i erár mohl na něm vymáhati s úspěchem dlužné daně, pokud se týče mohl erár uplatniti tyto daně ihned po vydání pasu proti žalovanému rukojmímu, který se tehdy mohl ještě s úspěchem hojiti na tehdy ještě placení schopném dlužníku. To se však nestalo, neboť žalující erár prokazuje, že pro nahromaděné nedoplatky, tehdy již přes 15.000 Kč, navrhl zájem teprve 31. srpna 1925, to již bezvýsledně, protože v té době, jak zjišťuje berní vykonavatel, zůstal K-ovi již jen šat na těle a vše ostatní bylo prodáno v soudní exekuci. z jejíhož výtěžku, jak zjišťuje vykonavatel, vzhledem na erární superzájem na daně by už nic nezbylo. Žalující erár neprokázal, že jeho daňová pohledávka v době splatnosti, začátkem roku 1924, byla nedo-